

Panevėžio miesto savivaldybės meras nepadarė didelės neturtinės
žalos

2023 m. spalio 24 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas išnagrinėjo baudžiamąją bylą, kurioje Panevėžio miesto savivaldybės meras R. M. Račkauskas buvo išteisintas dėl piktnaudžiavimo (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (BK) 228 straipsnio 2 dalis), o kartu su krepšinio klubo „Lietkabelis“ prezidentu A. Bieliausku buvo išteisinti dėl prekybos poveikiu (BK 226 straipsnio 1, 2 dalys), ir atmetė Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros skundą.

Prokuroras kasaciniu skundu prašė panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį, kuria paliktas galioti pirmosios instancijos teismo išteisinamasis nuosprendis, ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacine tvarka.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegija konstatavo, kad visi kasacinio skundo argumentai, susiję su netinkamu BK 226 straipsnio 1 ir 2 dalių taikymu, ir didžioji dalis argumentų, susijusių su netinkamu BK 228 straipsnio 2 dalies taikymu, nesudaro apskundimo ir bylos nagrinėjimo kasacine tvarka pagrindo, nes jie nėra grįsti teisiniais argumentais. Taigi nagrinėjamoje byloje kasacinės instancijos teismas tikrino tik tai, ar apeliacinės instancijos teismas nepadarė esminių Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (BPK) pažeidimų, vertindamas įrodymus, atsakydamas į apeliacinio skundo argumentus ir surašydamas nutartį, taip pat ar tinkamai buvo pritaikytas BK 228 straipsnis, nenustačius nusikalstamos veikos sudėties požymio – padarinių, t. y. didelės žalos.

Teisėjų kolegija nagrinėjamoje byloje nenustatė esminių BPK pažeidimų, ji pabrėžė, kad apeliacinės instancijos teismas išsamiai išnagrinėjo ir tarpusavyje palygino išteisintuosius tiek teisinančius, tiek kaltinančius įrodymus ir kad skundžiama nutartis yra motyvuota ir grįsta įrodymų visetu.

Nagrinėjamoje byloje nenustatytas ir didelės žalos požymis. Esminis nagrinėjamos bylos momentas BK 228 straipsnio taikymo kontekste – savivaldybės mero iniciatyva pakeisti savivaldybės lygmeniu veikiančios patariamąsios institucijos (Panevėžio miesto verslo tarybos) nuostatai ir proteguojamo asmens įtraukimas į šią instituciją. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad byloje nenustatytas turtinės ar kitokios asmeninės naudos siekimas (dėl ko jo veiksmai negali būti kvalifikuojami pagal BK 228 straipsnio 2 dalį), tikrino, ar R. M. Račkausko veiksmai, inicijuojant S. T. tapimą Verslo tarybos nariu, nesukėlė didelės neturtinės žalos, dėl ko jo veiksmai galėtų būti perkvalifikuoti pagal BK 228 straipsnio 1 dalį.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad kaltinime yra suformuluotas abstraktus, formalizuoto ir realiais duomenimis nepagrįsto didelės žalos požymio aprašymas, todėl, kaip nustatė pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, nėra pagrindo daryti išvadą, kad teisės aktus

Panevėžio miesto savivaldybės meras nepadarė didelės neturtinės
žalos

pažeidžiančiais savivaldybės mero veiksmais buvo sukurta tokia situacija, kuri būtų padariusi didelę žalą ne tik kaltinime nurodytoms institucijoms (Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmams ir Panevėžio miesto verslo tarybai), kurios paneigė patyrusios žalą, bet ir Panevėžio miesto savivaldybei. Nagrinėjamoje byloje nenustatyta, kad R. M. Račkausko veiksmus tiesiogiai lėmė S. T. ar kito asmens neteisėta įtaka, kad nusikalstamus veiksmus būtų atlikę savivaldybėje ar kitose institucijose dirbantys asmenys, veikiami R. M. Račkausko, kad R. M. Račkauskas būtų padaręs kitų nusikalstamų veikų, kad būtų išreikštas nepasitikėjimas juo ar Panevėžio miesto savivaldybe ir pan.

Taigi konstatuota, kad nėra pagrindo daryti išvadą, jog R. M. Račkausko veiksmai, kuriais jis pažeidė abiejų instancijų teismų nustatytų teisės aktų reikalavimus, būtų tokie pavojingi, kad dėl jų padarymo būtų galima laikyti minėtus juridinius asmenis patyrusiais didelę neturtinę žalą.

Bylos Nr. 2K-200-697/2023. Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama.

Rimantė Kraulišė

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Pirmininko tarnybos atstovė ryšiams su visuomene

